

Ελληνικά Στ' Δημοτικού

Ενότητες 4 και 6

Διατροφή - Διατροφικές Διαταραχές Εφήβων

- Οι εγκλίσεις του ρήματος
- Αποτελεσματικές ή συμπερασματικές προτάσεις
- Σημεία στίξης
- Παραθετικά επιθέτων και επιρρημάτων
- Εκφράσεις και συμφράσεις
- Αντώνυμα (αντίθετα) επιθέτων
- Υποθετικές προτάσεις
- Έναρθρα και άναρθρα ουσιαστικά
- Τα διαλυτικά
- Αιτιολογικές προτάσεις
- Πότε βάζουμε κατάληξη -τε και πότε -ται
- Επαναληπτικό ενότητας

Όνομα:

4. Να συμπληρώσεις τα κενά των παρακάτω προτάσεων βάζοντας τα ρήματα των παρενθέσεων στο β' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής αορίστου.

α] _____ [σέβομαι] τις ώρες κοινής ησυχίας, ιδίως αν μένετε σε πολυκατοικία.

β] _____ [αφήνω] τα αυτοκίνητά σας και [μετακινούμαι] με τα μέσα μαζικής μεταφοράς.

γ] _____ [χρησιμοποιώ] τους κάδους ανακύκλωσης, _____ [εξοικονομώ] χρήματα και ενέργεια και _____ [διατηρώ] το περιβάλλον καθαρό.

δ] _____ [αποφεύγω] να τρώτε έξω και _____ [προτιμώ] το σπιτικό φαγητό.

ε] _____ [κάνω] ένα δώρο στον εαυτό σας και _____ [γυμνάζομαι] στο γυμναστήριο του δήμου.

στ] Για περισσότερες πληροφορίες, _____ [τηλεφωνώ] στο ακόλουθο τηλέφωνο.

ζ] _____ [διώχνω] το άγχος, _____ [απαλλάσσομαι] από τις έγνοιες και _____ [ζω] ελεύθερα.

5. Να συμπληρώσεις τα κενά στις καταλήξεις των παρακάτω ρημάτων.

α] Γλεντ__στε με την ψυχή σας!

β] Κανον__στε τα ραντεβού σας για να είστε στην ώρα σας.

γ] Συνεννοηθ__τε μεταξύ σας και π__τε μου.

δ] Τραβ__ξτε το χαλί και τυλ__ξτε το.

ε] Παρακαλ__στε να ενημερώσετε εγκαίρως για την παρουσία σας στη δεξίωση.

στ] Κατεβ__τε από αυτόν σταθμό και επιβιβαστ__τε στον επόμενο.

ζ] Αθρ__στε τα γινόμενα και λ__στε την άσκηση.

6. Να συμπληρώσεις τα κενά των παρακάτω προτάσεων βάζοντας τα ρήματα των παρενθέσεων στο β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής αορίστου.

α] _____ [αναγγέλλω] αμέσως τη λήξη της εξέτασης.

β] _____ [διαγράφω] τον τώρα από τη λίστα.

γ] _____ [μεταφράζω] από το κείμενο και _____ [αναλύω] το.

δ] _____ [επιτρέπω] μου να σου δώσω μια συμβουλή.

ε] Μην είσαι τόσο αυστηρός μαζί του, _____ [παραβλέπω] και κανένα λαθάκι του.

στ] _____ [αντιγράφω] τις προτάσεις από τον πίνακα.

ζ] _____ [υποδεικνύω] μου πού έχω κάνει λάθος.

η] _____ [αναβάλλω] όλα τα ραντεβού που έχει κανονίσει για σήμερα.

7. Στην παρακάτω συνταγή να βρεις τα ρήματα που βρίσκονται σε προστακτική ενεστώτα και να τα γράψεις σε προστακτική αορίστου (στο ίδιο πρόσωπο).

Γιαουρτόπιτα

Υλικά: 500 γρ. αλεύρι που φουσκώνει μόνο του, 200 γρ. μαλακό βούτυρο σε θερμοκρασία δωματίου, 1 κουπάκι αλεύρι, 2 φλιτζάνια ζάχαρη, 5 αυγά, ξύσμα ενός λεμονιού, βανίλια, άχνη ζάχαρη

Εκτέλεση:

Πρώτα χτυπάτε πολύ καλά στο μίξερ το βούτυρο με τη ζάχαρη. Έπειτα προσθέτετε ένα ένα τα αυγά και χτυπάτε πολύ καλά. Μετά ρίχνετε το γιαούρτι και προσθέτετε σιγά σιγά το αλεύρι. Κατόπιν ρίχνετε το ξύσμα λεμονιού, τη βανίλια και ανακατεύετε. Ύστερα αλείφετε με λίγο βούτυρο το ταψί. Τοποθετείτε το μείγμα στο ταψί και το ψήνετε σε προθερμασμένο φούρνο για 50 - 60 λεπτά στους 180 βαθμούς. Αφήνετε να κρυώσει και

πασπαλίζετε τη γιαουρτόπιτα με άχνη ζάχαρη.

Η γιαουρτόπιτα είναι έτοιμη.

Απολαύστε την!!!

8. Να υπογραμμίσετε τις αποτελεσματικές προτάσεις στις παρακάτω περιόδους.

α] Θα διαβάζω περισσότερο, ώστε να πάρω καλύτερους βαθμούς.

β] Θα δουλέψουμε μαζί, ώστε να το τελειώσουμε αύριο.

γ] Ο θεός λείπει τόσα χρόνια στην Αμερική, που δε θα θυμάται πλέον κανένα μας.

δ] Ο παρουσιαστής μιλούσε πολύ σιγά, με αποτέλεσμα να τον ακούμε με δυσκολία.

ε] Ας πρόσεχες τότε, να μην τα πάθαινες τώρα όλα αυτά.

στ] Ο Στέλιος είναι τόσο ανεύθυνος, που κανείς δεν τον εμπιστεύεται.

9. Να συμπληρώσεις τις παρακάτω φράσεις με την κατάλληλη

αποτελεσματική πρόταση από την παρένθεση. [που δεν τον εμπιστεύομαι πια, ώστε να σας έβλεπα, που κουραστήκαμε, ώστε να μην έχει ανάγκη τους γονείς του πια, που δεν ήξερε τι έκανε, ώστε να πετύχω, ώστε να μην καταλαβαίνει ότι τον κοροϊδεύουν]

α] Περπατούσαμε τόσο πολύ, _____

β] Θα συνεχίσω την προσπάθεια, _____

γ] Ήθελα να ήμουν εκεί, _____

δ] Δεν είναι τόσο χαζός, _____

ε] Έκανε αρκετές οικονομίες, _____

στ] Μας έχει πει τόσα ψέματα, _____

ζ] Ήταν τόσο εκνευρισμένος, _____

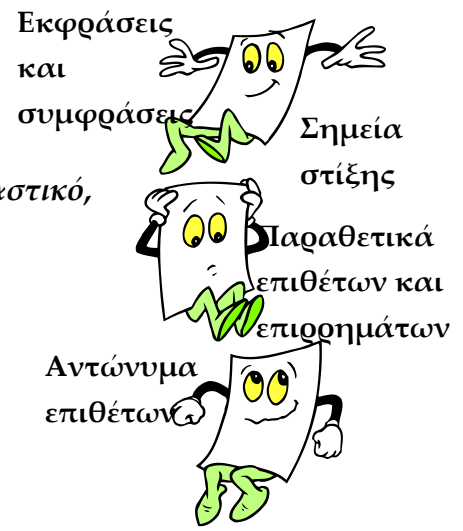
10. Χρησιμοποιώντας τα παρακάτω ζευγάρια ρημάτων να σχηματίσεις προτάσεις που η μία να δηλώνει το αποτέλεσμα της άλλης.

α] τρέχω - προλαβαίνω

β] φωνάζω - τρομάζω

γ] κρύβομαι - βρίσκω

δ] δουλεύω - κουράζομαι

1. Να βάλεις στο τέλος των παρακάτω προτάσεων θαυμαστικό, ερωτηματικό ή αποσιωπητικά.

- α] Τι υπέροχο τραγούδι
- β] Γιατί δεν έρχεσαι μαζί μας
- γ] Μην το ξανακάνεις αυτό, γιατί
- δ] Ήταν όλα πραγματικά θαυμάσια
- ε] Όλα κυλούσαν φυσιολογικά, μέχρι τη στιγμή που
- στ] Ποιο έργο θα δούμε
- ζ] Θέλω να σου ζητήσω να

2. Να διορθώσεις τα λάθη στη στίξη των παρακάτω προτάσεων.

- α] Πώς έγινε το ατύχημα.

- β] "Ζήτω;" φώναξαν οι θεατές.

- γ] Γιατί δε με περίμενες... είπε ο Τάκης στο Σπύρο.

- δ] Αν σε πιάσω στα χέρια μου!

- ε] Μα δεν καταλαβαίνεις τι λέμε τόση ώρα!

- στ] Αρχισε να μετράς: 10, 20, 30;

3. Να σημειώσεις στις παρακάτω προτάσεις το ερωτηματικό όπου χρειάζεται.

- α] Πού πήγατε διακοπές πέρσι
- β] "Τι νούμερο παπούτσια φοράτε" με ρώτησε ο υπάλληλος.
- γ] Γιατί βιάζεσαι να φύγεις Πού θα πας
- δ] Τι λες εσύ, Μαρία θες να μείνουμε ή να φύγουμε

ε] Υποψιάζεσαι πού μπορεί να έχει πάει Λείπει από το πρωί.

στ] Αρνήθηκαν όλοι Ακόμα και ο Σωτήρης

4. Να σημειώσεις στις παρακάτω προτάσεις το θαυμαστικό όπου χρειάζεται.

α] Τι κρίμα

β] Οχ, χτύπησα το πόδι μου

γ] "Ελάτε αμέσως εδώ" τους πρόσταξε ο διοικητής.

δ] Αμάν Έρχεται καταπάνω μας

ε] Τι ωραία έκπληξη Πολύ χαίρομαι που σε βλέπω

στ] "Είναι άξιος της τύχης του Καλά να πάθει" έλεγε και ξαναέλεγε ο πατέρας του.

5. Να σημειώσεις στις παρακάτω προτάσεις τα αποσιωπητικά όπου χρειάζεται.

α] Αλίμονό σου αν σε πιάσω

β] Μη μου ξαναμιλήσεις έτσι, γιατί

γ] Εγώ είπα, να βιαστούμε, αλλά εσύ το παράκανες.

δ] Πώς πέρασαν τόσα χρόνια

ε] Ας τολμήσει να εμφανιστεί, και θα του δείξω εγώ

στ] "Δεν ξέρω τι να πω" έλεγε η μητέρα του.

6. Να σχηματίσεις τα μονολεκτικά παραθετικά των παρακάτω επιθέτων.

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
έξυπνος		
γλυκός		
σαφές		
λαμπερή		
υγιής		

δυνατό		
--------	--	--

7. Να σχηματίσεις τα παραθετικά των παρακάτω επιθέτων μονολεκτικά και περιφραστικά.

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
τίμια		
ζωηρό		
ταχύς		
καλή		
συνεπής		

8. Να συμπληρώσεις τα κενά των παρακάτω προτάσεων με τον κατάλληλο τύπο του συγκριτικού ή του υπερθετικού βαθμού.

α] Ο Διονύσης είναι _____ [επιμελής] από εμένα.

β] Ο _____ [μεγάλος] γιος της είναι _____ [καλός] μαθητής της τάξης.

γ] Η Σαντορίνη είναι _____ [μαγευτικό] νησί που έχω επισκεφτεί.

δ] Ήταν _____ [κακός] μέρες της ζωής μου.

ε] Ο συνταγματάρχης είναι _____ [άνω] από το λοχαγό.

στ] Η τιμωρία που του επιβλήθηκε ήταν _____ [επιεικής] απ' ότι περίμενε.

9. Να σχηματίσεις προτάσεις όπως το παράδειγμα.

α] [Νίκος - έξυπνος - Βασίλης]

Ο Νίκος είναι έξυπνότερος από το Βασίλη.

Ο Νίκος είναι πιο έξυπνος από το Βασίλη

β] [βαλίτσα - βαριά - τσάντα]

γ] [γιαγιά - μεγάλη - εγγονή]

δ] [αυτοκίνητο - ακριβό - ποδήλατο]

10. Να γράψεις ένα σύνθετο επίθετο υπερθετικού βαθμού για να δηλώσεις πως λέγεται αυτός που...

α] είναι εντελώς σκοτεινός : _____

β] είναι πάρα πολύ ακριβός : _____

γ] κινείται υπερβολικά : _____

δ] είναι πάρα πολύ ξανθός : _____

α] είναι πάρα πολύ ευτυχισμένος : _____

α] είναι εντελώς νηστικός : _____

11. Να ξαναγράψεις τις παρακάτω φράσεις αντικαθιστώντας τα περιφραστικά παραθετικά των επιθέτων με μονολεκτικά.

α] πιο ικανή γυναίκα: _____

β] ο πιο απλός τρόπος: _____

γ] πιο κακιά στιγμή: _____

δ] πάρα πολύ μικρό ποσό: _____

ε] πάρα πολύ μεγάλη προσφορά: _____

στ] πολύ λίγη ζάχαρη: _____

ζ] πάρα πολύ καλός μαθητής: _____

12. Να αντικαταστήσεις τις υπογραμμισμένες φράσεις των παρακάτω προτάσεων με τον κατάλληλο τύπο.

α] Ο Άρης είναι πιο συνεπής [_____] στις υποχρεώσεις του από το Νίκο.

β] Όλοι τους είναι συμπαθείς , ο Κώστας όμως είναι ο πιο συμπαθής απ' όλους. [_____]

γ] Είναι πολύ ακριβής [_____] στα ραντεβού του.

δ] Γέννησε ένα πολύ υγιές [_____] μωρό.

ε] Αγόρασε ένα εξαιρετικά πολυτελές [_____] διαμέρισμα.

στ] Μερικοί άνθρωποι είναι πολύ αναιδείς [_____].

13. Να σχηματίσεις τα παραθετικά των παρακάτω επιρρημάτων μονολεκτικά και περιφραστικά.

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
εύκολα		
επαρκώς		
βαριά		
καθαρά		
καλά		

14. Να συμπληρώσεις τα κενά των παρακάτω λέξεων με τα γράμματα που λείπουν.

α] νε__τατος

β] σοφο__τερη

γ] αν__τερος

δ] βαθ__τατα

ε] νωρ__τερα

στ] κατ__τατα

ζ] καλ__τερα

η] γρηγορ__τερος

15. Να αναγνωρίσεις αν οι παρακάτω υπογραμμισμένες φράσεις είναι εκφράσεις ή συμφράσεις.

α] Η κ. Νίτσα παρήγγειλε μια τούρτα γενεθλίων για την κόρη της. []

β] Να σταματήσουμε στο ζαχαροπλαστείο ν' αγοράσουμε μια τούρτα παγωτό. []

γ] Ο γάμος της δημοφιλούς ηθοποιού έκανε το γύρο του κόσμου. []

δ] Είναι ζήτημα ζωής και θανάτου να μιλήσω αμέσως μαζί του. []

ε] Ανάμεσα στους Κρητικούς επικρατεί ένας κώδικας τιμής. []

στ] Μόλις άκουσε το κόστος της ζημιάς, έγινε πύραυλος. []

ζ] Για να προσγειωθεί ένα αεροπλάνο, πρέπει να πάρει άδεια από τον πύργο ελέγχου. []

16. Να βρεις με τη βοήθεια του λεξικού τι σημαίνουν οι φράσεις που είναι γραμμένες με έντονα μαύρα γράμματα.

α] Μου **έκοψε** δέκα ευρώ από την αρχική τιμή. []

β] Ήρθε πίσω μου αθόρυβα και μου **'κοψε τη χολή**. []

γ] Στρίψε από 'δω για να **κόψουμε δρόμο**. []

δ] Η αποτυχία στις εξετάσεις του **έκοψε τα φτερά**. []

ε] Το θρόιλερ είχε τόσο τρομακτικές σκηνές, που σου **έκοβαν την ανάσα**.

[]

17. Να συμπληρώσεις τα κενά των παρακάτω προτάσεων με την κατάλληλη έκφραση ή σύμφραση από την παρένθεση.

[τροφική αλυσίδα, αλυσίδα εστιατορίων, σανίδα σωτηρίας, μέρα μεσημέρι,

ημερομηνία λήξης, σουφλέ σοκολάτα, γέννημα θρέμμα]

α] Η ληστεία στην τράπεζα έγινε _____

β] Ο κ. Αποστόλου είναι ιδιοκτήτης _____

γ] Ο Τάκης είναι _____ Θεσσαλονικιός.

δ] Η εξαφάνιση της θαλάσσιας χελώνας διέσπασε την _____ και οδήγησε στην αύξηση των μεδουσών, που αποτελούσαν τη βασική της τροφή.

ε] Μετά το γεύμα δοκιμάσαμε _____ που είχε φτιάξει η αδελφή του Πέτρου.

στ] Τα χρήματα που μου δάνεισες ήταν για μένα μια _____ έτσι ώστε ν' αποφύγω τους τοκογλύφους.

ζ] Να κοιτάζεις πάντα την _____ στα προϊόντα που αγοράζεις.

18. Να γράψεις τα αντίθετα των παρακάτω επιθέτων.

α] γόνιμος: _____

β] φιλικός: _____

γ] απρόσεκτος: _____

δ] δυτικός: _____

ε] στενός: _____

στ] ευγενικός: _____

ζ] άνοστος: _____

η] γεμάτος: _____

19. Να ξαναγράψεις τις παρακάτω προτάσεις αντικαθιστώντας τα επίθετα με τα αντώνυμά τους.

α] Τα παιδιά τους σπουδάζουν σε δημόσιο σχολείο.

β] Προτιμώ τα ώριμα φρούτα.

γ] Ο κατηγορούμενος κρίθηκε αθώος.

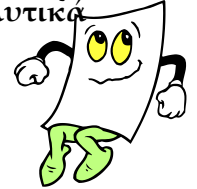
δ] Πίνει το γάλα του κρύο.

ει] Τα θέματα των εξετάσεων ήταν εύκολα.

στ] Ο Γρηγόρης είναι υπεύθυνος και υπομονετικός οδηγός.

20. Να συμπληρώσεις τα κενά του παρακάτω κειμένου με τα αντώνυμα των επιθέτων που είναι στις παρενθέσεις.

Ο _____ (περσινός) μας δάσκαλος είναι _____ (γέρος) _____ (άσχημος) και _____ (ασπρομάλλης). Είναι η _____ (τελευταία) του χρονιά στην Αθήνα. Τα _____ (επόμενα) χρόνια δίδασκε σ' ένα _____ (πεδινό) χωριό της Ηπείρου. Το σχολείο του χωριού ήταν _____ (μεγάλο) και _____ (καινούριο) και οι μαθητές _____ (πολλοί). Τώρα όμως είναι _____ (λυπημένος), γιατί θα έχει τη δυνατότητα να κάνει _____ (παλιούς) φίλους.

1. Να υπογραμμίσεις την υπόθεση και να κυκλώσεις την απόδοση των παρακάτω υποθετικών λόγων.

- α] Αν είχα χρήματα, θα ταξίδευα στην Αμερική.
- β] Αν η άσκηση ήταν εύκολη, όλοι θα την είχαν λύσει.
- γ] Άμα θες να φύγεις, φύγε.
- δ] Θα ήμουν πιο ευτυχισμένη, αν είχα περισσότερα χρήματα.
- ε] Σαν πιστεύεις ότι έχεις, δίκιο, να πας να διαμαρτυρηθείς.
- στ] Εάν συνεργαστούμε, θα βρούμε λύση.

2. Να συμπληρώσεις τους παρακάτω υποθετικούς λόγους επιλέγοντας την κατάλληλη υπόθεση από την παρένθεση.

[αν δεις στον ύπνο σου ψάρια, αν τον δεις απόψε, αν σου λέει ψέματα, αν έχεις κάποιο πρόβλημα, αν μάθαινε τι είχε συμβεί, αν δεν έχεις γυρίσει μέχρι τότε, αν τελικά μπορέσεις να έρθεις μαζί μας]

- α] _____, πες του να μου τηλεφωνήσει.
- β] _____, ειδοποίησε με αμέσως.
- γ] Μεγάλη λαχτάρα θα περάσεις, _____
- δ] _____, θα πάω μόνος μου.
- ε] _____, θα χαρούμε πολύ.
- στ] Δε φταίω εγώ, _____
- ζ] _____, θα είχε θυμώσει πάρα πολύ.

3. Να βάλεις κόμμα όπου χρειάζεται στις παρακάτω περιόδους.

- α] Αν βυθίσουμε ένα στερεό σώμα στο νερό αυτό θα εκτοπίσει νερό ίσο με τον όγκο του.
- β] Δε σκέφτηκα αν θέλεις να 'ρθεις.
- γ] Δεν πρέπει να απελπίζεσαι αν δεν τα κατάφερες με την πρώτη φορά.
- δ] Θα κάνεις λάθος αν βιαστείς.
- ε] Εάν νομίζεις ότι έχει δίκιο να τον υποστηρίξεις.
- στ] Δεν μπόρεσα να μάθω ακόμα αν τελικά κατάφεραν να φύγουν.

ζ] Θα προλαβαίναμε την αρχή του έργου άμα δεν είχες αργήσει τόσο πολύ.

4. Να συμπληρώσεις τους παρακάτω υποθετικούς λόγους επιλέγοντας την κατάλληλη απόδοση από την παρένθεση.

[θα έρθω να σε δω, θα σου τα έλεγα όλα, θα πάμε εκδρομή, δώσε χαιρετίσματα στο Γιώργο, μην το φας, θα ζούσαν ευτυχισμένοι, έλα από το σπίτι]

α] Αν αύριο ο καιρός είναι καλός, _____

β] Αν δεν τσακώνονταν συνέχεια, _____

γ] _____, αν τον δεις απόψε.

δ] Αν μου τηλεφωνούσες, _____

ε] _____, αν τελειώσεις νωρίς.

στ] Αν δε σου αρέσει το φαγητό, _____

ζ] _____, αν έχω ελεύθερο χρόνο.

5. Να αναγνωρίσεις αν οι παρακάτω προτάσεις που εισάγονται με τον σύνδεσμο αν είναι υποθετικές ή όχι, γράφοντας Σ [σωστό] ή Λ [λάθος] στην παρένθεση.

α] Θα σου φανεί παράξενο αν δε δεχθεί να σε βοηθήσει; []

β] Δεν ξέρω αν θα τον ξαναδώ σύντομα. []

γ] Αν δεν είχε τα παιδιά της, θα ήταν μόνο στον κόσμο. []

δ] Οι ειδικοί αμφιβάλλουν αν τα αεροπλάνα θα μπορέσουν να σπάσουν το φράγμα του ήχου. []

ε] Γνωρίζεις αν θα έρθουν όλοι στο πάρτι; []

στ] Δεν μπορείς να καταλάβεις αν κλαίει ή αν γελάει. []

6. Να γράψεις για καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις άλλη μία, στην οποία τα υπογραμμισμένα ουσιαστικά δε θα συνοδεύονται από άρθρο.

α] Το γάλα που αγόρασες ήταν ληγμένο.

β] Φέρε τις οδοντογλυφίδες που είναι στο ντουλάπι.

γ] Μη σπαταλές το χρόνο σου με ανούσια πράγματα.

δ] Να αγαπάς τους φίλους σου με τα ελαττώματά τους.

ε] Βρήκες την μπάλα σου;

στ] Μην πλησιάζεις το σκύλο, γιατί θα σε δαγκώσει.

7. Να γράφεις για καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις άλλη μία, στην οποία τα υπογραμμισμένα ουσιαστικά θα συνοδεύονται από άρθρο.

α] Σκέφτομαι να αλλάξω σπίτι.

β] Δε θα βρούμε θέση για το αυτοκίνητο.

γ] Όταν μιλάει ο δάσκαλος, καλό είναι να κρατάτε σημειώσεις.

δ] Η μητέρα αγόρασε φρούτα και λαχανικά από τη λαϊκή.

ε] Να κρατάς απόσταση όταν οδηγείς.

στ] Τα παιδιά έχουν ανάγκη από αγάπη και στοργή.

8. Να συμπληρώσεις στο παρακάτω κείμενο τα οριστικά ή τα αόριστα άρθρα, όπου χρειάζεται.

Στην αρχαία Ελλάδα, ___ γυναίκα ήταν αυστηρά περιορισμένη. ___ άνδρας μπορούσε να καλέσει ___ ξένους στο σπίτι του και να διασκεδάσει, ___ γυναίκα όμως όχι. Σε όλα ___ κοινωνικά στρώματα ήταν δεδομένο πως, όταν έφταναν ___ επισκέπτες ή ___ καλεσμένοι, ___ γυναίκες αποσύρονταν στα διαμερίσματά τους. ___ μόνη δύναμη που είχε ___ γυναίκα ήταν ___ ικανότητα να πείθει με ___ τρόπο της ___ σύζυγό της, ___ ικανότητα που επιδείχθηκε ιδιαίτερα από ___ Αριστοφάνη στη κωμωδία "Λυσιστράτη", όπου ___ γυναίκες αποφασίζουν από κοινού να απέχουν από ___ οικογενειακές τους υποχρεώσεις προκειμένου να αναγκάσουν ___ άνδρες να σταματήσουν ___ πόλεμο.

9. Να βάλεις διαλυτικά στις παρακάτω λέξεις όπου χρειάζεται.

λαϊκή, κοροιδεύω, καταπραύνω, γάιδαρος, γαϊδούρι, κορόιδο, υιοθεσία, Μαΐου, εγωισμός, ρολόι, εμπορουπάλληλος, ηθοποιία, πλάι, πλαινός

10. Να γράψεις Σ[σωστό] ή Λ[λάθος] για να δείξεις αν τα διαλυτικά έχουν χρησιμοποιηθεί σωστά ή όχι στις παρακάτω λέξεις.

- α] αιτός [] β] ευρωπαϊκός [] γ]σαίτα []
δ] χαιδεμα [] ε] προϊόντα [] στ] προυπολογισμός []
ζ] πρωινός [] η] ταίζω [] θ] αυπνία []
ι] ελληνοϊταλικός [] ια] κοροϊδία [] ιβ] ζώφιο []

1. Να υπογραμμίσεις τις αιτιολογικές προτάσεις στις παρακάτω περιόδους .

α] Θα φύγω, αφού δε με χρειάζεσαι άλλο.

β] Τον πρόσεχα ιδιαίτερα, επειδή με εντυπωσίασαν τα λόγια του.

γ] Μια και τελείωσα νωρίς τη δουλειά, σκέφτηκα να περάσω να σας δω.

δ] Χρησιμοποιούσε λεξικό, καθώς δεν ήξερε καλά τη γλώσσα.

ε] Η Ελένη έφυγε νωρίς, γιατί ήταν πολύ κουρασμένη.

στ] Καθώς το ποδήλατο δεν κινείται με βενζίνη, βοηθά στην προστασία του περιβάλλοντος.

2. Να ενώσεις τις παρακάτω προτάσεις έτσι, ώστε η μία από αυτές να μετατραπεί σε εξαρτημένη αιτιολογική πρόταση.

α] Ξάπλωσα νωρίς. Έπρεπε να ξυπνήσω πολύ πρωί.

β] Δε θα πάμε εκδρομή. Ο καιρός θα χαλάσει.

γ] Δεν πήγα σήμερα στο σχολείο. Δεν αισθανόμουν πολύ καλά.

δ] Τον άκουγα προσεκτικά. Προσπαθούσα να καταλάβω τι έλεγε.

ε] Δεν μπορούσε ν' αγοράσει καινούρια παπούτσια. Δεν είχε χρήματα.

στ] Έπρεπε να βιαστεί. Είχε αργήσει πολύ.

3. Να ξαναγράψεις τις παρακάτω περιόδους αντικαθιστώντας τις υπογραμμισμένες λέξεις ή φράσεις με αιτιολογικές προτάσεις.

α] Η Αφροδίτη έτρεμε από το κρύο.

β] Ήταν πολύ περήφανη για τη μεγάλη επιτυχία του βιβλίου της.

γ] Θέλοντας να περάσει απαρατήρητη δε μιλούσε καθόλου.

δ) Πολλά παιδιά σε χώρες της Αφρικής πεθαίνουν εξαιτίας της έλλειψης φαρμάκων.

ε) Δεν μπορούσε να κοιμηθεί από τη στεναχώρια του.

στ) Εκνευρισμένος από το θόρυβο, έκλεισε με δύναμη το παράθυρο.

4. Να αναγνωρίσεις το είδος των προτάσεων που αρχίζουν με το γιατί [αιτιολογικές ή πλάγιες ερωτηματικές] και να βάλεις κόμμα όπου χρειάζεται.

α] Δούλεψε σκληρά γιατί ήθελε να μαζέψει χρήματα. []

β] Τον επαινώ γιατί το αξίζει. []

γ] Δεν ξέρω γιατί έφυγε τόσο βιαστικά. []

δ] Η μητέρα ποτίζει καθημερινά τα λουλούδια γιατί φοβάται μην ξεραθούν. []

ε] Ρωτήστε την γιατί κλαίει. []

στ] Έγινε μούσκεμα γιατί έβρεχε πολλή ώρα. []

5. Να συμπληρώσεις τις καταλήξεις των ρημάτων στις παρακάτω προτάσεις με τε ή ται.

α] Η Χαρά βρίσκεται εκτός σπιτιού.

β] Ντυθεί καλά γιατί κάνει κρύο.

γ] Η Μαίρη κουράζε πολύ εύκολα όταν τρέχει.

δ] Το μωρό πιάνε από τα κάγκελα της κούνιας και σηκώνε όρθιο.

ε] Ο Πάνος βαριέ και δε θέλει να παίξουμε.

στ] Σας παρακαλώ να κάνε ησυχία και να μιλά πιο συχνά, γιατί το παιδί κοιμάτ .

ζ] Γιατί φεύγε τόσο γρήγορα; Όπου να 'ναι έρχε ο Αντώνης με τους φίλους του.

6. Να συμπληρώσεις τις καταλήξεις των ρημάτων στις παρακάτω προτάσεις με ε ή αι.

α] Θα πάμε για ψώνια. Θέλετ κάτι απέξω;

β] Ελάτ να δώσετ τα χέρια και ξεχάστ τα παλιά.

γ] Δεν επιτρέπετ να καπνίζετ στα μέρη όπου απαγορεύετ το κάπνισμα.

- δ] Λέγετε___ πως θ' αγοράσετε___ ολόκληρο τον όροφο.
ε] Έχετε___ δίκιο που ισχυρίζεστε___ πως αυτό το παιδί αδικεί___ εδώ μέσα.
στ] Η αλήθεια πάντα αποκαλύπτει___ κάποια στιγμή, ακόμα κι αν
κάνει___ ό,τι μπορεί___ για να την κρύψει___.

7. Να γράψεις Σ [σωστό] ή Λ [λάθος] για να δείξεις αν είναι σωστή ή όχι η ορθογραφία των παρακάτω ρημάτων.

- α] Ο ασθενής εξετάζεται από το γιατρό. []
β] Πιστεύετε τα λόγια του; []
γ] Ζητείτε πεπειραμένη υπάλληλος. []
δ] Ο Γιώργος ασχολείται πολύ με τα αυτοκίνητα. []
ε] Το ημερολόγιο γράφεται από ένα πρόσωπο. []
στ] Ο εγκληματίας οδηγείτε στην ασφάλεια. []
ζ] Διαβάσατε τα μαθήματά σας; []

8. Να υπογραμμίσεις το ρήμα με τη σωστή κατάληξη στις παρακάτω προτάσεις.

- α] Στο ταμείο θα πληρώσετε / θα πληρώσεται το πρόστιμο.
β] Δεν πρόκειται / πρόκειται για ένα ιδιαίτερο σοβαρό ζήτημα.
γ] Μην ενοχλείσαι / Μην ενοχλείστε απ' αυτά που ακούτε.
δ] Στηρίζεται / Στηρίζετε αποκλειστικά στις δικές του δυνάμεις και όχι στους άλλους.
ε] Έχει συννεφιά και η σελήνη δε φαίνεται / φαίνεται καθόλου στον ουρανό.

1. Στο παρακάτω κείμενο να υπογραμμίσεις τα επίθετα και, αφού σημειώσεις το βαθμό στον οποίο βρίσκονται, να τα γράψεις και στους άλλους βαθμούς.

Η διατροφή είναι ένας από τους βασικότερους τρόπους για να περιορίσουμε τις πιθανότητες εμφάνισης προβλημάτων υγείας. Για παράδειγμα, ο καλύτερος τρόπος για να μειώσει κανείς την πιθανότητα να πάθει καρκίνο είναι να καταναλώνει πολλά φρούτα και λαχανικά. Ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για να μειώσει την πιθανότητα να πάθει οστεοπόρωση σε προχωρημένη ηλικία είναι να ακολουθεί σωστή διατροφή και να εξασφαλίζει στον οργανισμό του κατά την εφηβεία και τη νεαρή φάση της ζωής του όλη την ποσότητα ασβεστίου που χρειάζεται.

Εκτός από τη διατροφή, κι άλλοι παράγοντες που σχετίζονται με τον τρόπο ζωής βοηθούν στη διατήρηση της καλής κατάστασης της υγείας και μειώνουν τις πιθανότητες να εκδηλωθούν σοβαρές ασθένειες στο μέλλον.

Οικιακή Οικονομία, Β' Γυμνασίου, ΟΕΔΒ

2. Στις παρακάτω προτάσεις να σημειώσετε το θαυμαστικό, το ερωτηματικό ή το αποσιωπητικά, όπου ταιριάζει το καθένα.

α] Τι καλό μαγειρεύεις πάλι

β] Δεν έχω φάει νοστιμότερο φαγητό

γ] Αν περιμένεις να φας φαγητό από τα χέρια της

δ] Ωραία Που θα πάμε λοιπόν για φαγητό

3. Να συμπληρώσεις τα κενά των παρακάτω προτάσεων με το αντώνυμο (αντίθετο) των επιθέτων που δίνονται στην παρένθεση.

α] Τα φρούτα είναι πολύ _____ [βλαβερά] για τον οργανισμό μας.

β] Πρέπει να αποφεύγουμε να τρώμε τρόφιμα _____ [φτωχά] σε λίπη και ζάχαρη.

γ] Στα τρόφιμα που αγοράζουμε μπορεί να βρίσκονται χημικές ουσίες _____ [ακίνδυνες] για την υγεία μας.

δ] Ο άνθρωπος προσπαθεί να δημιουργήσει _____ [παλιές] ποικιλίες φυτών ή ζώων που να έχουν κάποιες _____ [ανεπιθύμητες] ιδιότητες.

ε] Η διατροφή είναι ένας από τους πιο _____ [ασήμαντες] παράγοντες για την καλή υγεία και φυσική κατάσταση των ανθρώπων.

4. Να κάνεις μια πρόταση με τις πιο κάτω εκφράσεις - συμφράσεις.

α] Βάζει σάλτσες

β] Τα έκανε σαλάτα

γ] Τρώγεται με τα ρούχα του

δ] Είναι γερό πιρούνι

5. Να ενώσεις τα ζευγάρια των προτάσεων που ακολουθούν, ώστε να αποτελέσουν υποθετικό λόγο (η μία πρόταση θα είναι η υπόθεση και η άλλη η απόδοση).

α] Καταναλώνεις περισσότερα φρούτα και λαχανικά.
Μειώνεις τις πιθανότητες εμφάνισης καρκίνου.

β] Θέλεις να διατηρείς καλή φυσική κατάσταση.
Πρέπει να προσέχεις τη διατροφή σου.

γ] Θα παχύνεις πολύ.
Τρως πολλά γλυκά.

δ] Θέλεις να φας κάτι ενδιάμεσα στα κυρίως γεύματα.
Προτίμησε φρούτα.

ε] Δε χρειάζεται διατροφικά συμπληρώματα.
Ακολουθεί μια ισορροπημένη διατροφή.

6. Στις παρακάτω προτάσεις να βάλεις, όπου χρειάζεται, το οριστικό ή το αόριστο άρθρο (σε μερικές περιπτώσεις δε χρειάζεται να συμπληρώσεις τίποτα).

α] ___ τρόφιμα που έχουν υποστεί επεξεργασία μέχρι να φτάσουν στο πιάτο μας.

β] Χθες δοκίμασα ___ γλυκό που δεν είχα ξαναφάει.

γ] Τρεφόμαστε όλο και περισσότερο με ___ γεύματα που παρασκευάζονται έξω από ___ σπίτι.

δ] Ποιος είναι αυτός που δεν απολαμβάνει ___ καλομαγειρεμένο φαγητό.

ε] ___ νέοι απροσδόκητοι διατροφικοί κίνδυνοι που έχουν εμφανιστεί έχουν προκαλέσει ___ ανησυχία.

7. Στις παρακάτω προτάσεις να βάλεις, όπου χρειάζεται, διαλυτικά.

α] Έμεινε άπντος όλο το βράδυ.

β] Στις 21 Μαΐου έχει στο χωριό πανηγύρι.

γ] Μην τον κοροιδεύεις!

δ] Ήταν ένας ευπόληπτος πολίτης.

ε] Κάθισαν πλάι πλάι.

στ] Ξεκινήσαμε το ταξίδι μας πολύ νωρίς το πρωί.

ζ] Ευτυχώς φυσούσε ευνοϊκός άνεμος.

8. Να διαβάσεις την πιο κάτω συνταγή και να λύσεις τις ασκήσεις που ακολουθούν .

ΚΑΛΙΤΣΟΥΝΙΑ

ΥΛΙΚΑ:

Για το ζυμάρι: 1½ φλιτζάνι βούτυρο, 1½ φλιτζάνι ζάχαρη, 5 αυγά, 1 μπέικιν πάουντερ, ½ φλιτζάνι γάλα εβαπορέ, αλεύρι (περίπου 1 κιλό για τα παραπάνω υλικά)

Για τη γέμιση: 1 κιλό φρέσκια μυζήθρα, 1 φλιτζάνι ζάχαρη, 1 αυγό

ΕΚΤΕΛΕΣΗ:

Προετοιμασία ζύμης:

Η ζύμη ανοίγεται για κάθε καλιτσούνι με τον πλάστη. Το πάχος πρέπει να είναι λιγότερο από μισό εκατοστό. Το κόβουμε στις διαστάσεις που θέλουμε με ένα ποτήρι(ανάποδα). Όταν ανοίγουμε το ζυμάρι, δε χρησιμοποιούμε καθόλου αλεύρι.

Οδηγίες εκτέλεσης:

Τοποθετούμε τη μυζήθρα στο κέντρο της κάθε ζύμης και γυρίζουμε προς τα μέσα τις άκρες. Στη συνέχεια την πιέζουμε για να σμίξει και να γίνει η μορφή που γνωρίζουμε (λυχναράκια). Χτυπάμε ένα αυγό επιπλέον και τα δύο ασπράδια που έχουμε κρατήσει από τη ζύμη και αλείφουμε με αυτό με ένα μαλακό βουρτσάκι τα έτοιμα προς ψήσιμο καλιτσούνια.

Πασπαλίζουμε με λίγη κανέλα. Ψήνουμε σε φούρνο με θέρμανση αέρος

στους 180 βαθμούς κελσίου για περίπου 15 λεπτά.

"Αρτοποιισμός", "ΒΗΜΑΜΑΓΑΖΙΝΟ", ΤΟ ΒΗΜΑ,
τευχ.2, Φεβρουάριος 2004

α] Μία συνταγή μαγειρικής συνήθως αποτελείται από δύο μέρη. Ποια είναι αυτά;

β] Να ξαναγράψεις τις οδηγίες εκτέλεσης απευθυνόμενοι σε ένα φίλο σας χρησιμοποιώντας:

1] β' ενικό πρόσωπο υποτακτικής αορίστου

2] β' ενικό πρόσωπο προστακτικής αορίστου

3] Έπειτα ξαναγράψτε τες απευθυνόμενοι σε πολλούς φίλους σας χρησιμοποιώντας β' πληθυντικό προστακτικής αορίστου.

9. Να υπογραμμίσεις το σωστό τύπο του ρήματος.

α] Απέρριψε / απόρριψε αυτό το φαγητό, είναι πολύ καυτερό και δε θα μπορείς να το φας.

β] Η γιαγιά μου δεν κατάφυγε/ κατέφυγε ποτέ στη λύση των έτοιμων φαγητών, όταν πηγαίναμε ξαφνικά επίσκεψη. Πάντα μας μαγείρευε κάτι πρόχειρο αλλά νόστιμο.

γ] Επανάλαβέ / επανέλαβε μου όσα πρέπει να αγοράσω από το μανάβη, τα ξέχασα όλα.

δ] Όταν δεις το σερβιτόρο, παρήγγειλε / παράγγειλε μια μερίδα πατάτες ακόμα.

ε] Απόβαλε / απέβαλε όλες τις κακές συνήθειες που έχεις στη διατροφή σου, αν θες να παραμείνεις υγιής.

10. Να συνδέσεις τις προτάσεις των παρακάτω διαφημίσεων, ώστε η μία να γίνει συμπερασματική, κάνοντας τις αναγκαίες αλλαγές.

α] Επιλέξτε από τη μεγάλη μας ποικιλία σε μαρινάτα ψάρια και σε καπνιστά φιλέτα και δώστε χρώμα στο καθημερινό σας τραπέζι εύκολα

και γρήγορα.

β] Σας δίνουμε συμβουλές και διατηρείτε τη σιλουέτα σας όλο το χρόνο.

γ] Ζητήστε βιολογικά προϊόντα. Γευτείτε υγεία.

δ] Υποστηρίξτε τον άνθρωπο και το περιβάλλον. Κλείστε ραντεβού με την υγεία.

11. Να δικαιολογήσεις τις παρακάτω απόψεις χρησιμοποιώντας αιτιολογικές προτάσεις.

α] Είναι επιβλαβές για την υγεία μας η κατανάλωση αναψυκτικών,

β] Η μεσογειακή διατροφή συμβάλλει στη διατήρηση της υγείας του ανθρώπου,

γ] Έχουμε χρέος να συμπαραστεκόμαστε ηθικά στα άτομα που αντιμετωπίζουν διατροφικές διαταραχές,

12. Να συμπληρώσεις τα κενά με τις καταλήξεις -τε ή -ται.

α] Καταναλώνε___ συχνά αναψυκτικά;

β] Η διατροφή σας χαρακτηρίζε___ ως υγιεινή;

γ] Έχει πολύ ενδιαφέρον να διεξάγε___ πειράματα αναφορικά με του υγιεινό τρόπο διατροφής.

δ] Στην κορυφή της πυραμίδας μεσογειακής διατροφής βρίσκε___ το κρέας.

13. Ετοιμάστε μια διαφήμιση της μεσογειακή διατροφής για να ενημερώσετε τους συμμαθητές σας.

Σημειώσεις γραπτού λόγου